

Senackie Komisje: Ustawodawcza oraz Praw Człowieka, Praworządności i Petycji pracowały 6 października 2021 r. nad ustawą o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, znanej w obiegu medialnym jako „ustawa antysitwowa”. Dyskusja jednak wykroczyła poza zakres ustawy i można stwierdzić, górnolotnie rzecz ujmując, że była dyskusją o funkcjonowaniu państwa.

Eksperci: ustawa co najmniej do gruntownej zmiany

Senat zamówił trzy opinie naukowców na temat przedłożonej ustawy: prof. Ryszarda Piotrowskiego (w zakresie konstytucyjności), prof. Artura Nowak-Fara (w zakresie zgodności z prawem unijnym) i dra Marcina Waleckiego (w zakresie uregulowań związanych z funkcjonowaniem partii politycznych). Wszystkie zawierały dość istotne zastrzeżenia.

Najbardziej doniosły głos w dyskusji zabrał prof. Ryszard Piotrowski z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Wskazywał, że mamy do czynienia z inflacją prawa, co ma nieuchronny związek z korupcją – bowiem już Tacyt pisał, że nadmiar prawa sprzyja korupcji. Prof. Piotrowski podkreślał też, że lekarstwo nie może być gorsze od choroby, a populizm penalny jest bardzo niebezpieczny w dalszej perspektywie czasu. Zwracał też uwagę na problem odbierania sądom możliwości sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez nakaz nakładania środka karnego (w tym przypadku polegającego na zakazie zatrudnienia). R. Piotrowski konkludując przedstawił listę przepisów powodujących niezgodność ustawy z Konstytucją RP, m.in. z punktu widzenia zasady określoności prawa i zasady proporcjonalności.

ZPP: ustawa ma spore wady

Bartłomiej Zydel z Biura ZPP zreferował opinię Związku do projektu. Wskazywał na problem obligatoryjnego orzekania środka karnego. Sygnalizował duże wątpliwości związane z prowadzeniem rejestrów danych z umów, na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych, w szczególności na ryzyko związane z tym, że każdą umowę będzie trzeba analizować indywidualnie – z uwagi na odwołanie do art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Senatorowie różnych opcji z różnymi wątpliwościami

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej, senator Krzysztof Kwiatkowski zgłosił szereg poprawek, w tym dotyczącą wejścia w życie już w odniesieniu do posłów i senatorów obecnej kadencji zakazu pracy w spółkach Skarbu Państwa (w pewnym uproszczeniu). Wskazał też, że spośród senackich inicjatyw legislacyjnych 4 projekty legislacyjne Senatu w tej kadencji zostały przyjęte przez Sejm, a reszta – kilkadziesiąt, ponad 40 – oczekuje na... nadanie im biegu przez Marszałek Sejmu. Z kolei senator Wadim Tyszkiewicz zaproponował zakaz pracy parlamentarzystów na stanowiskach ministerialnych, co jednak byłoby rozwiązaniem częściowo niekonstytucyjnym, gdyż Konstytucja RP dopuszcza łączenie mandatu z funkcją ministra albo sekretarza stanu. Senator Jerzy Czerwiński stwierdził zaś, że warto walczyć w pierwszej kolejności z przyczynami korupcji, a nie jej skutkami. Jednej z takich przyczyn senator upatrywał w bezpośrednim wyborze organów wykonawczych w gminach – i w tym, że bardzo silna pozycja włodarzy w gminach stwarza pole do korupcji.